

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка**

Кафедра державно-правових дисциплін та адміністративного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 проф. Соболь Є.Ю.

«29» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 3 (НСП 1.1.3) МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність/напрямок 262 Правоохоронна діяльність
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(шифр і назва спеціалізації)

освітня програма Правоохоронна діяльність
(назва)

Факультет історії та права
(назва факультету)

Форма навчання денна, заочна
(денна, заочна)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з курсу «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів за спеціальністю **262 Правоохоронна діяльність.**

Розробники: **Рябовол Л. Т.**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права.

Робочу програму схвалено на засіданні **кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права**

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

проф. Соболь Є.Ю.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність/напрямок, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 26 Цивільна безпека	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		18 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		40 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» – вивчення теоретичних основ і практики організації наукових досліджень у різних формах, формування навичок практичного застосування конкретних методів наукового пошуку у професійній діяльності.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»:

- ознайомлення із основами наукознавства та методологією наукових досліджень;
- набуття практичних навичок застосування загальнонаукових та спеціальних методів у наукових дослідженнях;
- формування навичок наукової організації дослідного процесу;

- засвоєння правил роботи з джерелами інформації у наукових дослідженнях;

- організація впровадження результатів наукових досліджень та визначення їх ефективності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність проведення досліджень та/або здійснення інновацій у сфері правоохоронної діяльності;

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності;
- здатність самостійно здобувати знання, використовуючи різні джерела інформації;

Професійні компетентності (ПК):

- уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

- здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення;

- здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;

- здатність аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань.

Програмні результати навчання:

- володіти навичками публічних виступів, дискусій;
- узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, аргументовано їх пояснювати;

- аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення;

- здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;

- аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань.

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Наука як сфера людської діяльності та система знань

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності

Наука: поняття та ознаки. Функції, мета і завдання науки. Історія науки.

Тема 2. Наука як система знань

Наукознавство. Наука як динамічна система знань. Сучасна система наукових знань. Підходи до класифікації наук: методологічний, гносеологічний, логічний. Класифікація наук. Фундаментальні та прикладні науки: поняття, мета і завдання. Природничі, технічні та суспільні науки як основні галузі знань. Поглиблення інтеграції суспільних, природничих і технічних наук.

Розділ 2. Державне регулювання та управління у науковій та науково-технічній діяльності

Тема 1. Державне регулювання та управління у науковій та науково-технічній діяльності

Законодавство України про наукову і науково-технічну діяльність. Державне регулювання та управління у науковій і науково-технічній діяльності в Україні: поняття, цілі та напрями, принципи, інструменти. Компетенції та повноваження державних органів у сфері наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

Тема 2. Наукова та науково-технічна діяльність

Поняття, види та рівні наукової та науково-технічної діяльності. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності. Об'єкти наукової та науково-технічної діяльності.

Тема 3. Наукові та науково-педагогічні кадри

Наукові ступені і вчені звання. Підготовка наукових кадрів. Посади наукових та науково-педагогічних працівників. Атестація та підвищення кваліфікації наукових працівників. Гарантії соціально-правового статусу вчених, наукових працівників.

Тема 4. Академічна свобода та академічна доброчесність

Академічна свобода як самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про освіту»).

Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів, визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ч. 1 ст. 42 Закону України «Про освіту»). Що передбачає дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками і здобувачами освіти. Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, обман, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання як форми порушення академічної доброчесності. Академічна відповідальність наукових/науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

Розділ 3. Методологія наукової діяльності

Тема 1. Методологічні основи наукового пізнання

Наукове пізнання: поняття й рівні. Емпіричний (фактичний) рівень наукового пізнання. Теоретичний рівень наукового пізнання. Форми розвитку наукових знань.

Тема 2. Основи методології науково-дослідної діяльності

Основи теорії наукового пізнання. Методологія наукового дослідження у широкому і вузькому розумінні. Принципи наукової методології: універсального взаємозв'язку, діалектичної суперечності, єдності якісного і кількісного, діалектичного заперечення та відбиття. Складові методології наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Методи наукового пізнання. Поняття методу. Види та рівні методів. Методологія емпіричних досліджень. Методологія теоретичних досліджень. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.

Тема 3. Спеціальні методи наукових досліджень в галузі правоохоронної діяльності

Методи збору та узагальнення інформації. Методи спостереження та збору даних. Методи вибіркового спостереження. Методи групування. Таблично-графічні методи. Методи за видами аналізу. Нормативний метод. Методи прогнозування. Методи моделювання. Евристичні методи.

Тема 4. Наукові підходи у дослідженнях в галузі правоохоронної діяльності

Проблемний підхід: сутність та призначення. Інструментарій вибору методів дослідження. Концептуальний підхід. Розуміння концепції. Різновиди концепції. Структура процесу формування концепції та програм розвитку правоохоронної сфери. Етапи розробки концепції розвитку правоохоронної сфери. Системний підхід. Принципи використання системного підходу. Інші підходи у дослідженнях в галузі правоохоронної діяльності.

Розділ 4. Організація наукової діяльності

Тема 1. Формування вченого як носія наукових знань

Середовище формування вченого і використання ресурсу знань. Функції інтелектуального потенціалу суспільства. Розвиток творчих здібностей та особистісні риси вченого. Зовнішні і внутрішні мотиви, що зумовлюють прагнення людини до наукової діяльності. Особливості розумової праці та її організації. Основні психологічні риси діяльності вчених. Критичне осмислення досягнень науки.

Тема 2. Процес наукового дослідження

Сутність процесу наукового дослідження, його рівні, структура та основні етапи здійснення. Обґрунтування теми (проблеми) наукового дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Вибір емпіричної бази наукового дослідження. Послідовність виконання наукового дослідження. Основні прийоми наукових узагальнень, формування висновків і рекомендацій за результатами досліджень. Формування положень наукової

новизни. Наукова стаття як форма апробації наукового дослідження. Вимоги до наукових статей.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукового дослідження

Наукова інформація: поняття, функції. Класифікація джерел інформаційного забезпечення, носії інформації. Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження. Наукові літературні джерела та їх обробка. Мережа Інтернет як джерело наукової інформації. Інформаційні ресурси і технології в науковому дослідженні.

Тема 4. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях

Бібліотека – інтелектуальний центр наукових досліджень. Історія розвитку бібліотек в Україні. Бібліографічні джерела інформації про правоохоронну діяльність. Статистичні матеріали, науково-дослідна література, навчальна література, науково-популярна література, практичні посібники, довідкова література. Структура та організація бібліографії про правоохоронну діяльність. Бібліографічні покажчики: загальноправові, галузеві, тематичні, персоналії. Види друкованих творів: бібліографічний запис, реферат. Інформаційно-пошукові мови бібліографічних фондів. Індексуння наукової інформації у довідково-інформаційних фондах. Універсальна десяткова класифікація (УДК). Кодові позначення індексу знань та їх найменування. Систематичний та алфавітний каталоги.

Тема 5. Кваліфікаційна робота як результат наукового дослідження

Кваліфікаційна наукова робота: поняття, види. Структура, зміст та вимоги до кваліфікаційної роботи відповідно рівня наукового дослідження. Магістерська робота як вид кваліфікаційного наукового дослідження. Вибір та обґрунтування теми магістерської роботи. План магістерської роботи: основні вимоги і структура. Наукове керівництво магістерською роботою. Стандартні вимоги щодо оформлення магістерських робіт. Процедури рецензування і підготовки до захисту робіт. Зміст процедури захисту і порядок здійснення публічного захисту магістерської роботи. Систематизація результатів дослідження у сфері правоохоронної діяльності. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Науковий реферат. Інформативний реферат. Монографія. Дисертація. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Приклади бібліографічного опису джерел.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Наука як сфера людської діяльності та система знань												

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності	5	2	2			1	6	2				2
Тема 2. Наука як система знань	3		2			1	4					
<i>Разом за Розділом 1</i>	8	2	4			2	8	2				6
Розділ 2. Державне регулювання та управління у науковій та науково-технічній сфері												
Тема 1. Державне регулювання та управління наук. діяльності	5	2	2			1	4					4
Тема 2. Наукова, науково-технічна діяльність	5	2	2			1	4					4
Тема 3. Наукові та науково-педагогічні кадри	3		2			1	4					4
Тема 4. Академічна свобода та академічна доброчесність	5	2	2			1	5	2				3
<i>Разом за Розділом 2</i>	18	6	8			4	17	2				15
Розділ 3. Методологія наукової діяльності												
Тема 1. Методологічні основи наукового пізнання	6	2	2			1	6		2			4
Тема 2. Основи методології науково-дослідн. діяльності	6	2	2			2	5					5
Тема 3. Спеціальні методи досліджень	5		2			1	5					5

Тема 4. Наукові підходи у дослідженнях в галузі правохорон. діяльн.	7	2	4			1	8	2				6
<i>Разом за Розділом 3</i>	<i>21</i>	<i>6</i>	<i>10</i>			<i>5</i>	<i>24</i>	<i>2</i>	<i>2</i>			<i>20</i>
Розділ 4. Організація наукової діяльності												
Тема 1. Формування вченого як носія наукових знань	3		2			1	4					4
Тема 2. Процес наукового дослідження	4		2			2	4					4
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	4		2			2	4					4
Тема 4. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях	4		2			2	3					3
Тема 5. Кваліфікаційна робота як результат наукового дослідження	6	2	2			2	6	2				4
<i>Разом за Розділом 4</i>	<i>21</i>	<i>2</i>	<i>10</i>			<i>9</i>	<i>21</i>	<i>2</i>				<i>19</i>
Усього годин	70	18	32			20	70	8	2			60
ІНДЗ												
ІНДЗ	20		-	-		20	20		-	-	-	20
Усього годин	90	18	32			40	90	8	2			80

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наука як сфера людської діяльності	2	

2	Наука як система знань	2	
3	Державне регулювання та управління науковою діяльністю	2	
4	Наукова, науково-технічна діяльність	2	
5	Наукові та науково-педагогічні кадри	2	
6	Академічна свобода та академічна доброчесність	2	
7	Методологічні основи наукового пізнання	2	
8	Основи методології науково-дослідн. діяльності	2	
9	Спеціальні методи досліджень в галузі правоохоронної діяльності	2	
10-11	Наукові підходи у дослідженнях в галузі правоохоронної діяльності	4	
12	Формування вченого як носія наукових знань	2	
13	Процес наукового дослідження	2	
14	Інформаційне забезпечення наукового дослідження	2	
15	Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях	2	
16	Кваліфікаційна робота як результат наукового дослідження	2	2
	Разом	32	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2	Не передбачено	
...		

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наука як сфера людської діяльності	1	2
2	Наука як система знань	1	4
3	Державне регулювання та управління наук. діяльності	1	4
4	Наукова, науково-технічна діяльність	1	4
5	Наукові та науково-педагогічні кадри	1	4
6	Академічна свобода та академічна доброчесність	1	3
7	Методологічні основи наукового пізнання	2	4
8	Основи методології науково-дослідн. діяльності	2	5
9	Спеціальні методи досліджень в галузі правоохоронної діяльності	2	5

10	Наукові підходи у дослідженнях в галузі право-охоронної діяльності	1	5
11	Формування вченого як носія наукових знань	1	4
12	Процес наукового дослідження	2	4
13	Інформаційне забезпечення наукового дослідження	2	4
14	Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях	1	3
15	Кваліфікаційна робота як результат наукового дослідження	2	4
	Разом	20	60

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) обов'язкові до виконання кожним студентом, котрий навчається за освітнім рівнем «магістр». Максимальна кількість балів за ІНДЗ – 25 балів.

ІНДЗ може бути виконано у таких формах (на вибір студента):

1. Написання та опублікування тез / статті у збірнику матеріалів конференції / збірнику наукових праць з теми курсу, з проблеми, до якої здобувач виявив особливий пізнавальний інтерес – до 25 балів.

Тему тез / статті, презентації студент визначає самостійно в межах курсу та узгоджує з викладачем. Пошук актуальної проблеми – завдання наукового дослідження, а вміння її знайти – важливе вміння вченого. Самостійне визначення студентом теми ІНДЗ оцінюється у 5 балів. Якщо студент не може самостійно визначитися із проблематикою дослідження, він може обрати одну із запропонованих викладачем тем, але при цьому у нього відраховуються 5 балів від максимальної їх кількості за це завдання.

Під час перевірки та оцінювання результатів дослідження враховуються:

- вміння визначити проблематику / тему дослідження та обґрунтувати його актуальність і доцільність – до 5 балів;
- вміння визначити ступінь опрацювання студентом джерельної бази, останніх досліджень і публікацій з обраної проблематики – до 3 балів;
- вміння визначати мету і завдання дослідження – до 4 балів;
- глибина та повнота розкриття проблеми, ступінь досягнення мети дослідження та виконання його завдань – до 10 балів;
- вміння узагальнювати та систематизувати результати дослідження, формулювати висновки – до 3 балів.

2. Розробка презентації з теми курсу (на вибір студента) (1 слайд – 1 бал, максимум – 25 слайдів).

3. Анотування наукових праць. Одна анотація – до 5 балів. Максимум – 5 анотацій.

З теми/ питання/ проблеми курсу обрати наукову статтю у фаховому виданні з юридичних наук і зробити розгорнуту анотацію (три сторінки друкованого тексту, 14 шрт., 1,5 інт.). В анотації проаналізувати:

- актуальність теми дослідження;

- ступінь висвітлення останніх досліджень і публікацій;
- відповідність мети й теми, теми і змісту;
- ступінь досягнення мети і повноту висвітлення теми;
- відповідність висновків змісту;
- коректність цитувань, посилань, використання джерел;
- доцільність обраної методології дослідження;
- логічність і переконливість наукової аргументації;
- мову викладу.

4. Складання бібліографічного опису наукової літератури (монографії, статті у фахових виданнях з юридичних наук; останні 5 років видання) з теми/питання/ проблеми курсу. 1 джерело – 1 бал.

9. Методи навчання

- за характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; евристичний; дослідницький;
- за логікою пізнання: аналітичний; індуктивний; дедуктивний;
- за етапами процесу навчання: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірки;
- за джерелами навчальної інформації: наочні (умовно-графічні схеми, таблиці; робота з джерелами права та науковою і навчальною літературою: конспектування, анотування, критичний огляд, порівняння визначень понять різними авторами тощо); словесні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда, переважно евристична);
- проблемно-пошукові: проведення наукового пошуку, зокрема виконання ІНДЗ; метод кейсів: студентам пропонується опис ситуації з питань курсу, а вони повинні провести її юридичний аналіз, запропонувати правове вирішення (у т. ч., з використанням нормативно-правових актів);
- інтерактивні: робота у малих групах (парах) з подальшим оприлюдненням результатів такої роботи;
- інформаційно-комунікативні: використання сучасних ТЗН як для унаочнення навчальної інформації, так і для забезпечення комунікації між суб'єктами навчання.

10. Методи контролю

У процесі навчання проводиться попередній, поточний, періодичний (тематичний) та підсумковий контроль. В умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

ПОПЕРЕДНІЙ КОНТРОЛЬ

Попередній контроль проводиться на початку вивчення курсу, теми. Він передбачає з'ясування попереднього рівня знань студентів з теми, які вони могли отримати під час вивчення інших навчальних дисциплін або самоосвіти, фактично, окреслює обсяг їх опорних знань. Викладач може використати його результати для визначення ступеня опрацювання у подальшому певних питань.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з тем курсу) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях.

Поточний контроль реалізується в різних формах: усне і письмове, фронтальне та індивідуальне опитування; рецензування відповідей; участь у дискусіях, обговореннях; написання творів-есе; підготовка презентацій тощо.

У процесі навчання поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (роботі у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- виконання письмових завдань (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

- повнота та глибина розкриття питання;
- емоційність та переконливість;
- використання для обґрунтування своєї думки основної та додаткової літератури;
- вміння логічно викладати матеріал, аналізувати, порівнювати, робити висновки, узагальнювати;
- культура мови.

Критеріями оцінки письмових завдань є:

- повнота та глибина розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за роботу на семінарському занятті – 5 балів.

5 балів студент отримує, якщо він:

- опрацював не лише основну, але й додаткову літературу, самостійно знайдену, відповідно до теми для більш глибокого її розкриття, розробив розгорнутий конспект;
- засвоїв теоретичний матеріал на високому / творчому рівні, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, встановлює міжпредметні та міжтемні зв'язки;
- висловлює гіпотези, наводить аргументи на підтвердження своєї думки, або спростування думки інших студентів, при цьому посилається на опрацьовані джерела та літературу;
- використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань;
- робить висновки, узагальнення;

- рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення;
- пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури її ведення;
- підготував реферат, повідомив його зміст, чим зацікавив студентів.

4 бали студент отримує, якщо він:

- опрацював переважно основну літературу, розробив відповідний конспект;
- теоретичний матеріал засвоїв на достатньому / конструктивному рівні, досить логічно викладає його, однак, не завжди може підтвердити відповідними прикладами, іншими аргументами;
- під час викладу допускає незначні помилки чи неточності, у нього виникають деякі проблеми щодо встановлення зв'язків з попередніми темами чи іншими предметами, тобто, його знання не систематизовані повною мірою;
- іноді потребує додаткових запитань для повного розкриття проблеми;
- висловлює гіпотези, припущення, однак, не завжди може навести необхідні аргументи на підтвердження своєї думки;
- в цілому використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань, пояснення подій та явищ, що відбуваються в політико-правовому житті країни та світі, але його пояснення містять неточності, недостатньо обґрунтовані;
- робить висновки, узагальнення, однак, вони потребують уточнення, конкретизації з боку викладача або інших студентів;
- рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення;
- пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури ведення дискусії;
- підготував реферат і повідомив його зміст.

3 бали отримує студент, якщо він:

- не повною мірою опрацював рекомендовані джерела та літературу, розробив неповний конспект;
- засвоїв матеріал на середньому / репродуктивному рівні;
- може лише відтворити навчальний матеріал, засвоєний на лекції або опрацьований самостійно без критичного осмислення, на рівні переказу, можливо, навіть, за допомогою викладача;
- іноді порушує логіку викладу, допускає помилки;
- не вміє самостійно здійснювати логічні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, формулювання висновків);
- з допомогою викладача може навести приклади, пов'язати теоретичний та практичний матеріал, встановити міжтемні та міжпредметні зв'язки;
- не може самостійно зробити рецензію, виправити помилки інших студентів;
- у нього не достатньо сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку.

2 бали отримує студент, якщо він:

- не достатньо повно / фрагментарно опрацював рекомендовані джерела та літературу;

- засвоїв матеріал на низькому / рецептивно-продуктивному рівні;
- за допомогою викладача може відтворити незначну частину навчального матеріалу, засвоєного на лекції;
- не може критично осмислити, проаналізувати матеріал, навіть, за допомогою викладача;
- не дотримується логіки викладу, часто допускає помилки;
- не може, навіть з допомогою викладача, навести приклади, пов'язати теоретичний і практичний матеріал, встановити міжтемні чи міжпредметні зв'язки;
- не може зробити рецензію, виправити помилки інших студентів;
- у нього не сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку.

1 бал отримує студент, якщо він:

- не опрацював рекомендовані джерела та літературу, не має конспекту;
- не засвоїв матеріал, відмовляється відповідати або не може відтворити навіть незначну частину навчального матеріалу, навіть з допомогою викладача, однак, дотримується дисципліни, уважно слухає відповіді інших студентів, робить записи, задає питання іншим студентам, котрі роблять доповіді, повідомлення, доповнення, намагається брати участь в обговореннях, що свідчить про наявність у нього пізнавального інтересу до навчального курсу.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

ПЕРІОДИЧНИЙ (ТЕМАТИЧНИЙ) КОНТРОЛЬ

(не є обов'язковим, може проводитися для студентів, котрі не мають поточних оцінок)

Періодичний / тематичний контроль може проводитися після вивчення розділу програми. Тривалість виконання відповідних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

Формою проведення такого контролю можуть бути комплексна письмова контрольна робота – тестування, яке передбачає письмові відповіді студентів на трьохрівневі завдання. За їх виконання студент отримує оцінку, виражену в балах, яка враховується в процесі розрахунків оцінки за розділ.

Максимальна кількість за комплексне тестування – **10 балів**.

У процесі виконання контрольних завдань студент може користуватися лише тими допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Студентові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами та користуватися матеріалами, крім дозволених. Якщо студент порушує встановлені правила, викладач може позбавити його можливості продовжувати виконання контрольних завдань, не перевіряє роботу, робить на

ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати перевірки контрольної роботи доводяться до відома студентів.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» формою семестрового контролю є **залік**.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається таким чином: *ОР 1 (Оцінка за Розділ 1) + ОР 2 (Оцінка за Розділ 2) + ОР 3 (Оцінка за Розділ 3) + ОР 4 (Оцінка за Розділ 4) + бали за ІНДЗ*.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03) та Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX / F в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання					Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Індивідуальне завдання	100
T1 – T2	T1 – T3	T1 – T4	T1– T5		
10	15	25	25	25	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

1. Артемчук Г.І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи. К.: Форум, 2000. 270 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. К.:АБУ, 2002. 480 с.
3. Бірта Г. О , Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
4. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
5. Грищенко І.М., Григоренко О. М., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2011. 185 с.
6. Єріна А.М., Заходай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2004. 212 с.
7. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: ВД. «Професіонал», 2014 р. 216 с.
8. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник, 2017. 622 с.
9. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально- методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
10. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
11. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.
12. Лудченко А.А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учеб. пос. К.: Общество «Знания», КОО, 2010. 113 с.
13. Методологія та організація наукових досліджень : навчально-методичний посібник / В. М. Михайлов та ін. Х.: ХДУХТ, 2014. 220 с.
14. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
15. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації / За ред. В. В. Пасічника. К.: «Ліра–К», 2010. 282 с.
16. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів/ А.Є.Конверський, В.І.Лубський, Т.Г.Горбаченко, В.А.Бугров; за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
17. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С. Основи наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 270 с.
18. Поворознюк А.І., Панченко В. І., Філатова А. Є. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Х.: «НТМТ», 2016. 192 с.
19. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2003. 116 с.
20. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»: конспект лекцій. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.

21. Стеченко Д.М., Чмир О. С. *Методологія наукових досліджень*: Підручник. К.: Знання, 2007. 317 с.
22. Тормоса Ю.Г. *Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник*. К.: КНЕУ, 2003. 80 с.
23. Філіпенко А.С. *Основи наукових досліджень: посібник*. К.: Академвидав, 2004. 208 с.
24. Цехмістрова Г.С. *Основи наукових досліджень: Навчальний посібник*. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с.
25. Чмиленко Ф.О., Жук Л. П. *Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»*. Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
26. Швець Ф. Д. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.* Віче : НУВГП, 2016. 151 с.
27. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / 4-те вид., випр. і доп.* К.: Знання, 2004. 307 с.

Нормативно-правові акти

28. Конституції України: Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: zakon5.rada.gov.ua/go/254k/96-vr(дата звернення: 29.08.2019)
29. Положення про національний науковий центр, затверджене постановою Кабінету Міністрів від 19.03.1994 р. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/174-94-p> (дата звернення: 29.08.2019)
30. Положення про Національний фонд досліджень України: постанова Кабінету Міністрів від 04.07.2018 р. № 528. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/528-2018-p/paran23#n23> (дата звернення: 30.08.2019)
31. Положення про Національну раду України з питань розвитку науки і технологій: постанова Кабінету Міністрів від 05.04.2017 р. № 226. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/226-2017-/paran10#n10> (дата звернення: 23.08.2019)
32. Положення про порядок визначення наукових об'єктів, що становлять національне надбання: постанова Кабінету Міністрів від 19.10.2016 р. № 723. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/723-2016> (дата звернення: 23.08.2019)
33. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23.03. 2016 р. № 261. URL : <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/kabineta-ministriv-postanovi/postanova-vid-bereznua-2016-261-pro141415.html> (дата звернення: 03.10.2019)
34. Порядок проведення державної атестації наукових установ: постанова Кабінету Міністрів від 19.07.2017 р. № 540. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/540-2017-p/paran10#n10> (дата звернення: 30.08.2019)
35. Порядок реєстрації міжнародних науково-технічних програм і проектів, що виконуються в рамках міжнародного науково-технічного співробітництва українськими вченими, а також грантів, що надаються в

рамках такого співробітництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2017 р. № 1507. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1564-17/paran13#n13> (дата звернення: 23.08.2019)

36. Порядок утворення, реорганізації та ліквідації державних наукових установ : постанова Кабінету Міністрів України від 4.07.2018 р. № 529. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/529-2018-п/paran11#n11> (дата звернення: 23.08.2019)

37. Порядок формування тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету : постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 р. № 13. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/13-2018> (дата звернення: 25.08.2019)

38. Примірне положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад державної наукової установи : постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 р. № 13. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/404-2018-п/paran10#n10> (дата звернення: 25.08.2019)

39. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 26.08.2019)

40. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 26.08.2019)

41. Про державні цільові програми : Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1621-15> (дата звернення: 26.08.2019)

42. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.9.2006 р. № 143-V. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (дата звернення: 26.08.2019)

43. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.02.2002 р. № 40-IV. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 26.08.2019)

44. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3322-12> (дата звернення: 26.08.2019)

45. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/51/95> (дата звернення: 26.08.2019)

46. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 23.08.2019)

47. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 31.08.2019)

48. Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу : Закон України від 07.02.2002 р. в редакції від 16.01.2016 р.

№ 3065-14. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3065-14> (дата звернення: 23.08.2019)

49. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 № 3687- IX. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (дата звернення: 30.08.2019)

50. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності : Закон України від 08.09.2011 р. № 3715 - VI. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17> (дата звернення: 28.08.2018)

51. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 р. № 2623-III. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2623-14> (дата звернення: 27.08.2019)

52. Типове положення Про раду молодих вчених при органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. № 822. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/822-2016-п/para9#n9> (дата звернення: 25.08.2019)

Допоміжна

53. Асєєв Г. Структура метричних досліджень у сучасному наукознавстві. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 1. С. 6-9.

54. Баранова Ю. О. Методологічні правила порівняльно-правових досліджень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2015. 28 с.

55. Бублик С. Модернізація національної системи формування дослідницького потенціалу. *Стратегічні пріоритети*. 2009. № 1(10). С. 73-79.

56. Бублик С. Стратегічні напрями реформування державного управління у сфері науково-технологічної діяльності. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2011. № 1(8). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_01\(8\)/index.html](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_01(8)/index.html)

57. Габаковська Х. В. Дослідницький підхід як елемент методології у сучасній юриспруденції : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01. Івано- Франківськ, 2018. 207 с.

58. Гранатуров В. Проблеми побудови визначень та класифікації об'єктів у дисертаційних дослідженнях. *Бюлетень Вищої атестаційної комісії України*. 2011. № 7. С. 31-33.

59. Данилова І. П. Законодавче регулювання наукової сфери України: теоретико-правовий аспект. Загальна проблематика на сучасному етапі розвитку держави. *Науковий вісник Ужгородського державного університету. Серія ПРАВО*. 2015. Вип. 32. Т. 3. С. 15-19.

60. Данилова І. П. Зарубіжний досвід державного регулювання наукової сфери: теоретико-методологічні рекомендації для України. *Jurnalul Juridic National: Teorie Si Practica*. 2014. С. 79-85.

61. Дудник І. М. Вступ до загальної теорії систем : навч. посібник. К., 2010. 130 с.

62. Звонкова Г. Л. Академічна наука України: організація діяльності. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Історія і філософія науки і техніки»*. 2011. Вип. XIX. С. 94-100.
63. Котикова О. Л., Скора Л. Р. Наукова діяльність України у європейському вимірі. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/4.pdf
64. Кропивницький Р. С. Державне регулювання та розвиток наукової діяльності: зарубіжний досвід та можливості для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 10. С. 135-140.
65. Луценко Т. А. Міжнародний досвід державного регулювання науки та інноваційної діяльності. *Теорія та практика державного управління*. 2015. Вип. 2. С. 311-316.
66. Михайлишин Л. І. Зарубіжний досвід активізації інноваційної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Випуск 6, частина 2. С. 99-104.
67. Нагорічна О. С., Коновалов Ю. О. Законодавче забезпечення процесу державного регулювання наукової діяльності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2014. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_5_12
68. Назименко О. В. Міжнародно-правові стандарти регулювання трудових відносин у сфері наукової, дослідницької та викладацької діяльності. *Право.ua*. 2016. № 1. С. 132-138.
69. Наукова та інноваційна діяльність України : статистичний збірник / Державна служба статистики України. 2017. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
70. Неколяк Р. В. Державне регулювання наукової і науково-технічної діяльності: організаційно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук (доктора філософії) : 12.00.07 – «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» (081 – Право)/ Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київ, 2018. 237 с.
71. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації / За ред. В. В. Пасічника. К.: «Ліра-К», 2010. 282 с.
72. Пахомова А. О. Загальна характеристика законодавства у сфері проведення науково-дослідних робіт. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. № 2(21). С. 52-58.
73. Попович О.С. Структурні зміни кадрової складової наукового потенціалу України. *Міжнародний науковий журнал «Наука та наукознавство»*. 2011. № 1(71). С. 26-33.
74. Рябовол Л. Т. Наукознавство як галузь досліджень та система знань. «Актуальні проблеми національного законодавства»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Кропивницький, 8 листопада 2018 р.). Кропивницький, 2018. С. 7-10.
75. Рябовол Л. Т. Повноваження органів державної влади як суб'єктів державного регулювання та управління у галузі наукової і науково-технічної діяльності. «Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця» (НПК 2018): матеріали міжнародної

науково-практичної конференції (Суми, 6-7 груд. 2018 р.). у 2-х частинах. Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. Ч. 2. С. 56-58.

76. Рябовол Л. Т. Поняття, види, рівні, суб'єкти та об'єкти наукової і науково-технічної діяльності: законодавче визначення: «Современные технологии образования взрослых»: сб. науч. работ / ГрГУ им. Я.Купалы; редкол.: Е.В. Концеал (гл.ред.) [и др.]. Гродно: ГрГУ, 2018. С. 131-140. URL : <http://ipo.grsu.by/postdip2018/index.php/ppk/epa-2/2014-11-20-05-28-15/110>

77. Рябовол Л. Т. Система законодавства про наукову і науково-технічну діяльність. *Наукові записки. Серія: Право.* 2018. Вип. 5. С. 4-10.

78. Саверченко О. Механізм державного регулювання науково-технологічного та інноваційного розвитку: автореф. дис. ... канд. економічних наук. Київ, 2005. 24 с.

79. Христинченко Н. П. Міжнародний досвід організації наукової діяльності на прикладі США та Німеччини. *Наше право.* 2014. № 6. С. 17-21.

80. Христинченко Н. П. Система адміністративно-правових актів, якими регулюється наукова діяльність в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2015. Випуск 3 (9). С. 237-241.

81. Христинченко Н. П. Суб'єкти наукової діяльності в Україні. *Наше право.* 2014. № 5. С. 50-53.

82. Чернюк В. Наукові парки в Україні – стан та проблеми діяльності. *Право та інновації. Теорія і практика інтелектуальної власності.* 2016. № 1. С. 68-75.

83. Чорней Н. Б., Чорней Р. К. Теорія систем і системний аналіз. К. : МАУП, 2005. 256 с.

13. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main	Сайт Верховної Ради України (законодавство)
http://pravoua.com.ua/	Сайт журналу «Право України»
http://www.ligazakon.ua/	Головний правовий портал України
http://www.ccu.gov.ua	Сайт Конституційного Суду України
http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського